

Jarlabergs skolas

Plan mot diskriminering och kränkande behandling - Likabehandlingsplan

Planen gäller för läsåret 25/26

BAKGRUND OCH UPPRÄTTANDE AV PLANEN	3
ANSVARSFÖRDELNING	3
Trygghetsteam	4
Trygghetsråd	4
Övrigas delaktighet	4
VISION & VÄRDEGRUND	5
SYFTE OCH MÅL FÖR ARBETET MED TRYGGHET & LIKABEHANDLING	5
DEFINITIONER	6
Diskriminering	6
Trakasserier	6
Annan kränkande behandling	6
Mobbning	7
FRÄMJANDE OCH FÖREBYGGANDE ARBETE	7
ÅTGÄRDANDE ARBETE - UPPTÄCKA KRÄNKANDE BEHANDLING	8
Personal	8
Elever	8
Vårdnadshavare	8
UTREDA, ÅTGÄRDA OCH DOKUMENTERA KRÄNKANDE BEHANDLING	8
Elev kränker annan elev	9
Elevanpassad åtgärdstrappa vid konflikt och/eller kränkning	11
Vuxen kränker barn/elev	11
KARTLÄGGNING, UPPFÖLJNING OCH UTVÄRDERING	11
UTVÄRDERING AV TRYGGHETEN PÅ SKOLAN 22/23	12
Denna utvärdering baserar sig på tre enkäter; Våga Visa enkäten samt en Trygghetsenkät på höstterminen såsom en på vårterminen.	12
Resultat av enkät Våga Visa	12
Utvärdering av fokusområden lå 22/23	13
PLANERING OCH FOKUSOMRÅDEN FÖR LÄSÅR 23/24	14
Vissa fokusområden kommer att förbli desamma även under läsår 23/24.	14
Fokusområden	14
Bilaga 1 Beskrivning av diskrimineringsgrunderna	15
Bilaga 2 Trygghetsenkät HT 2022	16
Bilaga 3 Trygghetsenkät VT 2023	18

BAKGRUND OCH UPPRÄTTANDE AV PLANEN

Skolan skall enligt diskrimineringslagen (2008:567) och skollagen (2010:800 kap. 6) upprätthålla ett målinriktat arbete för att aktivt främja elevers lika rättigheter och möjligheter. Inom ramen för detta arbete skall man på skolorna arbeta **främjande** med att skapa bästa förutsättningar för trivsel, trygghet och likabehandling, **förebyggande** för att minimera risker för kränkningar samt **utredande och åtgärdande** i de fall kränkningar, trakasserier och diskriminering förekommer. Arbetet ska utgå från grundprincipen om allas lika värde och rättigheter kopplat till de sju diskrimineringsgrunderna i Diskrimineringslagen: *kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, funktionsnedsättning och ålder*. Arbetet ska följas upp och dokumenteras kontinuerligt i Jarlabergs skolas *“Plan mot diskriminering och kränkande behandling - likabehandlingsplan”*.

Skolans värdegrundsuppdrag och likabehandlingsarbete regleras i skollagen och diskrimineringslagen. Arbetet styrs även av skolverket samt första kapitlet i läroplanen Lgr 22. Lgr 22 innehåller bland annat kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer (det som tidigare hette “sex och samlevnad”) som omfattar frågor om identitet, hälsa, jämställdhet, normer, sexualitet och relationer. Detta är en viktig del i vårt trygghetsskapande arbete på skolan och visar på att sexualitet och relationer ska främja elevernas hälsa och välbefinnande, bidra till förståelse för egna och andras rättigheter, förmedla betydelsen av samtycke, omfatta kunskaper om maktstrukturer kopplade till kön och hedersrelaterat våld och förtryck samt utveckla elevernas kritiska förhållningssätt till framställningar av relationer och sexualitet i olika medier och sammanhang.

ANSVARSFÖRDELNING

Rektor

Det är rektors ansvar att

- se till att all personal, elever och vårdnadshavare känner till att alla former av diskriminering, trakasserier och kränkande behandling är förbjudna på skolan
- se till att det bedrivs ett målinriktat arbete för att främja barns och elevers lika rättigheter, samt att motverka kränkande behandling och diskriminering eller trakasserier på grund av kön, könsöverskridande identitet eller uttryck etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder
- en *Plan mot diskriminering och kränkande behandling* upprättas och utvärderas årligen tillsammans med personal och elever
- om skolan får kännedom om att kränkande behandling, trakasserier eller diskriminering förekommer, se till att utredning görs och att åtgärder vidtas

- se till att skolpersonal har ett system för att dokumentera anmäld eller upptäckt kränkande behandling, trakasserier och diskriminering och de åtgärder som vidtagits
- kontakta andra myndigheter vid behov
- bemöta elever och kollegor på ett respektfullt sätt

Lärare och annan skolpersonal

Det är lärares och annan skolpersonals ansvar att

- vara insatt i och följa skolans *Plan mot diskriminering och kränkande behandling*
- ifrågasätta och reflektera över de normer och värderingar som hen förmedlar genom sin undervisning och sträva efter likabehandling
- se till att åtgärder vidtas vid konflikter, kränkande behandling, trakasserier eller när diskriminering misstänks, anmäls eller upptäcks. Bevaka och utreda fall av kränkande behandling, trakasserier och diskriminering där den enskilda läraren är berörd följs upp samt dokumentera detta arbete.
- bemöta elever och kollegor på ett respektfullt sätt

Elever

Det är alla elevers gemensamma ansvar att

- påtala konflikter, kränkande behandling, trakasserier och diskriminering som förekommer på skolan
- bemöta elever och personal på ett respektfullt sätt

Trygghetsteam

På Jarlabergs skola finns ett *Trygghetsteam* som träffas regelbundet varannan vecka. Teamet består av lärare, biträdande rektor och skolkurator. Trygghetsteamets uppdrag är att planera och leda skolans trygghetsarbete samt att bistå i konflikthantering och kränkingsärenden då det behövs. Trygghetsteamet leder elevernas Trygghetsråd och ansvarar för att *Plan mot diskriminering och kränkande behandling* hålls uppdaterad.

Trygghetsråd

Enligt Barnkonventionens artikel 12 har *alla barn rätt att få uttrycka sin mening och påverka sitt liv*. På Jarlabergs skola finns ett *Trygghetsråd* bestående av två elevrepresentanter från år 1-6. Trygghetsrådet träffas ca 4 ggr/termin för en trygghetslektion på olika teman inom

diskriminering, likabehandling och värdegrund. Genom att ha ett Trygghetsråd säkerställer vi ytterligare barnens rätt och möjlighet att få vara delaktiga i att utforma sin skolvardag.

Övrigas delaktighet

Trygghetsteamet och Trygghetsrådet arbetar specifikt med uppdraget att leda skolans trygghetsarbete. För att kunna ha ett levande och framgångsrikt trygghetsarbete för hela skolan behövs allas deltagande. För att säkerställa allas möjlighet till delaktighet och inflytande har vi en struktur där det som lyfts i trygghetsråd och trygghetsteam ger goda förutsättningar att nå och förankras hos övriga elever och personal på skolan.

Jarlabergs skola har även andra forum där elever har möjlighet att framföra sina tankar och åsikter med möjlighet att påverka sin situation i skolan t ex elevråd, klassråd, fritidsråd och matråd. Likaså lyfts trygghetsfrågor alltid i arbetslagen samt i olika sammanhang där personalen möts och samarbetar - exempelvis i trygghetsteamet även på elevhälsoteamets (EHT) - möten. EHT kopplas exempelvis in i allvarliga konflikter, kränkingsärenden samt vid omfattande elevfrånvaro.

Planen mot diskriminering och kränkande behandling förankras varje läsår hos alla elever, all personal samt presenteras för vårdnadshavare.

VISION & VÄRDEGRUND

Jarlabergs skolas vision är att alla elever ska känna sig trygga och bli bemötta med respekt. Skolan ska präglas av en miljö där ingen ska behöva vara rädda eller på annat sätt känna obehag. All personal tar bestämt avstånd från all form av diskriminering och kränkande behandling.

Jarlabergs vision och värdegrund vilar på FNs Barnkonvention artikel 2: *Alla barn är lika mycket värda och har samma rättigheter. Ingen får diskrimineras.* Vår vision är att i en trygg och kreativ miljö ge varje barn bästa möjliga förutsättningar för sitt lärande och sin utveckling. Vi arbetar tillsammans med hänsyn till barnens individuella behov och eftersträvar ett nära samarbete med föräldrarna.

- Vi utmanar varje barn med positiva och höga förväntningar
- Vi arbetar utifrån barnets behov och nyfikenhet
- Vi samarbetar och ser möjligheter

SYFTE OCH MÅL FÖR ARBETET MED TRYGGHET & LIKABEHANDLING

Vårt mål på Jarlabergs skola är att varje elev ska känna trygghet och trivsel för att på bästa möjliga sätt få möjlighet att utveckla sina förmågor och kunskap. Vårt mål är att eleverna ska känna tilltro till och ha förtroende för de vuxna som arbetar på skolan så att de känner sig trygga i att vända sig till dessa vid eventuell kränkande behandling eller diskriminering. Vi möter bland annat tryggheten på skolan genom att be eleverna att svara på en

trygghetsenkät under höst- och vårtermin där utfallet analyseras i både medarbetar- och elevgrupper.

Syftet med vår plan mot diskriminering och kränkande behandling är att tydliggöra hur vi arbetar med trygghet och likabehandling för att nå vårt mål och leva upp till vår vision och värdegrund. Planen ska fungera som ett verktyg och vara ett "levande dokument" att använda sig av i detta arbete. I vår plan mot diskriminering och kränkandebehandling ska det tydligt framgå att vi tar avstånd från all form av kränkande behandling och diskriminering samt tydligt visa hur vi arbetar med dessa frågor samt hur vi utvärderar detta arbete. Oavsett vilken roll man har på skolan skall vår plan mot diskriminering och kränkandebehandling vara lika självklart. Alla elever är allas ansvar.

DEFINITIONER

Här nedan förtydligar vi olika begrepp och visar på hur vi använder och definierar dessa. Kränkningar av elevers värdighet kan förekomma i form av *diskriminering*, *trakasserier* eller genom *kränkande behandling*. Nedanstående förklaringar av de olika formerna är anpassade från Skolverkets *Allmänna råd för arbetet mot diskriminering och kränkande behandling*.

Diskriminering

Diskriminering är när en person, medvetet eller omedvetet, utsätter en viss grupp eller person för orättvis behandling. Diskriminering förutsätter ett maktövertag hos den som diskriminerar – alltså kan en lärare diskriminera en av sina elever, men inte tvärtom. En elev kan därmed inte heller diskriminera en annan elev, eftersom de är jämställda. Diskriminering är ett beteende som kränker ett barn eller elevers värdighet och som har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna definierade i Diskrimineringslagen 2008:567 lag 2014:960:

- Kön
- Könsoverskridande identitet eller uttryck
- Etnisk tillhörighet
- Religion eller annan trosuppfattning
- Funktionsnedsättning
- Sexuell läggning
- Ålder

Direkt diskriminering innebär att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan. Man kan också i vissa fall diskriminera genom att behandla alla lika, så kallad *indirekt diskriminering*. Med detta menas att någon missgynnas genom tillämpning av en bestämmelse eller ett förfaringssätt som framstår som neutralt men som i praktiken missgynnar en elev av skäl som har samband med en viss diskrimineringsgrund.

Skolledningen har det yttersta ansvaret för att skolans verksamhet inte i några avseenden diskriminerar någon utifrån ovanstående diskrimineringsgrunder. Det är viktigt att poängtera att det är personen som är utsatt som avgör vad som är en kränkning för just honom eller henne. (För beskrivning av diskrimineringsgrunderna se bilaga 1).

Trakasserier

Trakasserande handlingar utgår även de från diskrimineringsgrunderna. Skillnaden är att vid definition av trakasserier föreligger inte en maktobalans mellan de som är inblandade, till exempel om båda eller samtliga inblandade är elever på skolan, så klassas handlingen som trakasserier (till skillnad mot diskriminering).

Annan kränkande behandling

Annan kränkande behandling definieras som kränkningar av elevers värdighet men som saknar koppling till diskrimineringsgrunderna. En sådan kränkande behandling kan vara:

- Fysisk (t.ex. slag, knuffar)
- Verbal (t.ex. hot, svordomar, nedsättande namn)
- Psykosocial (t.ex. utfrysningar, blickar, alla går när man kommer)
- Via text och bild (t.ex. sms, sociala medier, skrivna meddelanden, ritade bilder)

Mobbning

Mobbning definieras som när någon eller några systematiskt under en längre tid utsätter en annan person för kränkande behandling. Fysiskt eller psykiskt. Att bli psykiskt isolerad eller utfrysad är mobbning liksom händelser som upplevs kränkande eller hotfulla. Mobbning sker när parterna i en konflikt inte är jämnstarka utan där den ene parten är i underläge. Mobbning kan ske mellan barn/elever men också mellan vuxen och barn/elev. Mobbning kan yttra sig som både diskriminering, trakasseri eller annan kränkning.

FRÄMJANDE OCH FÖREBYGGANDE ARBETE

Det *främjande arbetet* syftar till att förankra respekten för alla människors lika värde och ska bidra till en miljö där barn och elever känner sig trygga och kan utvecklas. Främjande arbete ska ske kontinuerligt i verksamheten och nå ut till alla elever på skolan. Vuxna på skolan ska ta hänsyn till främjande åtgärder i planeringen, utformandet och utvärderingen av lektioner och aktiviteter under hela dagen.

Det *förebyggande arbetet* handlar om att avvärja risker för diskriminering, trakasserier och kränkande behandling där sådana risker identifierats. Genom kartläggningar görs analyser om vilka åtgärder som skolan behöver ta för att avvärja all form av kränkande behandling. Såväl personal som elever involveras och arbetet ska ske från individnivå upp till organisationsnivå.

På Jarlabergs skola innebär detta bl a:

- att pedagoger gör medvetna och normkritiska val av litteratur och material som synliggör och främjar mångfald.
- att vi ger alla elever lika stort utrymme och inflytande i verksamheten.
- att vi gör medvetna val av aktiviteter och övningar i olika ämnen för att synliggöra normativitet och främja mångfald.

- att vi planerar utflykter, skolresor och andra aktiviteter utifrån ett likabehandlingsperspektiv så att alla kan vara med och delta.
- vi diskuterar skolans trygghet och trivsel på våra arbetslagsmöten.
- inför varje terminsstart delas skolans regler ut till varje elev vilka eleven tillsammans med vårdnadshavare skall gå igenom och lämna in en undertecknad talong som "kvitto" på att man förstått reglerna och kommer att följa dessa.
- på föräldramöten uppmanas vårdnadshavare att ta del av planen mot diskriminering och kränkande behandling. Planen finns publicerad på skolans hemsida.
- vid varje terminsstart går skolans personal igenom likabehandlingsplanen, gemensamma regler och förhållningssätt.
- alla klasser arbetar kontinuerligt för att främja trygghet och alla människors lika värde bland annat genom trygghetslektioner, temadagar och viktiga dagar att uppmärksamma.
- på klassråden är trygghetsfrågor alltid en stående punkt.
- personal finns schemalagd ute på gården/skolgården under raster och deltar aktivt i all verksamhet.
- trygghetsenkät genomförs en gång per termin där eleverna individuellt får svara på hur de upplever sin tillvaro i skolan. Enkätresultaten diskuteras och analyseras av elever och personal, och ligger till grund för planering av skolans trygghetsarbete framgent. Detta arbete ligger till grund för planen mot diskriminering och kränkande behandling som revideras vid behov eller minst varje läsår.
- skolans Trygghetsteam träffas kontinuerligt för att arbeta med skolans övergripande trygghetsarbete.
- skolans Trygghetsråd träffas regelbundet för att arbeta med trygghet, diskriminering och likabehandling.

ÅTGÄRDANDE ARBETE - UPPTÄCKA KRÄNKANDE BEHANDLING

Förutsättningen för att kunna ingripa och stoppa kränkande behandling är att personal får kännedom om vem eller vilka som är inblandade.

Personal

Det är personalens skyldighet att vara lyhörd och vaksam för tecken på all form av diskriminering och kränkande behandling. På Jarlabergs skola utgår vi från att "alla elever är allas elever", vilket betyder att de vuxna på skolan ska vara uppmärksamma på alla elever oavsett årskurs.

Elever

Det är viktigt att skolan präglas av öppna och tillitsfulla relationer mellan barn/elever och personal så att barnen/eleverna känner sig trygga i att komma till en vuxen och berätta om eventuell diskriminering och kränkande behandling.

Vårdnadshavare

Vårdnadshavare har en viktig uppgift i att informera personalen om det förekommer misstankar om diskriminering och kränkande behandling på skolan.

UTREDA, ÅTGÄRDA OCH DOKUMENTERA KRÄNKANDE BEHANDLING

På Jarlabergs skola värnar vi allas trygghet och har därför nolltolerans mot kränkningar. Vi tillåter heller inte s k *skojbråk* på skolan då risken är stor att något som först är på skoj går över gränsen och blir en kränkning, eller att inte alla som är med upplever att det är på skoj. Skojbråk kan vara en fördold kränkning. All personal som ser en skojbråkssituation ska ingripa och avbryta leken/situationen.

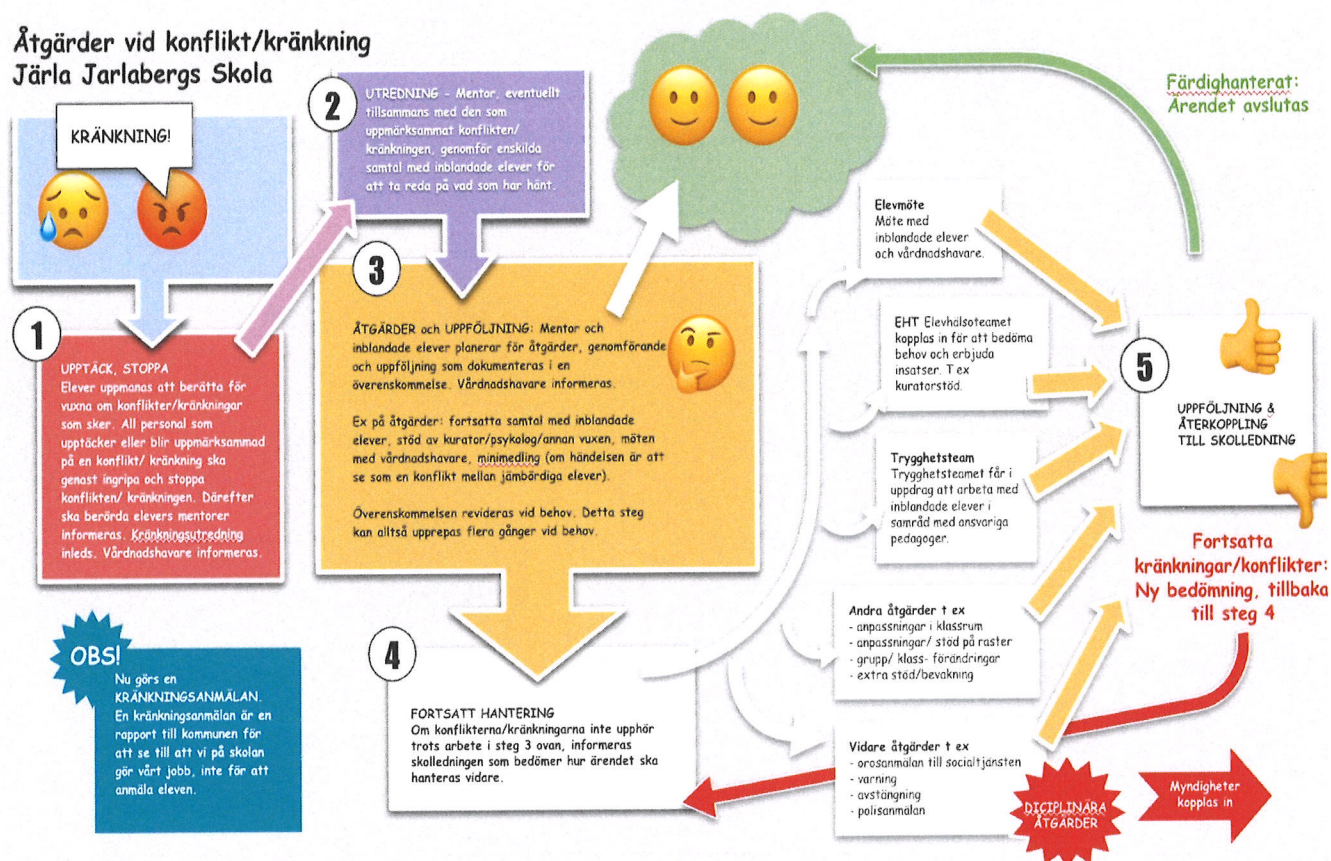
Enligt skollagen ska kränkningar anmälas skyndsamt. Det vill säga anmälan till rektor ska ske samma dag eller dagen efter. Det säkerställs genom att det är varje individs ansvar att göra en kränkningsanmälan i Nacka kommuns system i direkt anslutning till att vederbörande fått kännedom om händelsen. Kopia på anmälan går till både rektor och huvudman. Skolan ska inte göra någon värdering av hur allvarlig en händelse är innan den anmäls till huvudmannen.

Elev kränker annan elev

1. **UPPTÄCK, STOPPA!** Elever uppmanas att berätta för vuxna om konflikter/kränkningar som sker. All personal som upptäcker eller blir uppmärksammat på en konflikt/kränkning ska genast ingripa och stoppa konflikten/kränkningen. Därefter ska berörda elevers mentorer informeras. En kränkningsanmälan görs (Bilaga 2) och en utredning av eventuell kränkning inleds och vårdnadshavare informeras.
2. **UTREDNING:** Mentor, eventuellt tillsammans med den som uppmärksammat konflikten/kränkningen, genomför enskilda samtal med inblandade elever för att ta reda på vad som hänt.
3. **ÅTGÄRDER och UPPFÖLJNING:** Mentor och inblandade elever planerar för åtgärder, genomförande och uppföljning som dokumenteras i en *överenskommelse*. Vårdnadshavare informeras. Ex på åtgärder: fortsatta samtal med inblandade elever, stöd av kurator/psykolog/annan vuxen, möten med vårdnadshavare, minimedling (om händelsen är att se som en konflikt mellan jämbördiga elever). Överenskommelsen revideras vid behov. Detta steg kan alltså upprepas flera gånger vid behov.
4. **FORTSATT HANTERING:** Om konflikterna/kränkningarna inte upphör trots arbete i steg 3 ovan informeras skolledningen som bedömer hur ärendet ska hanteras vidare. Flera parallella vägar är möjliga.

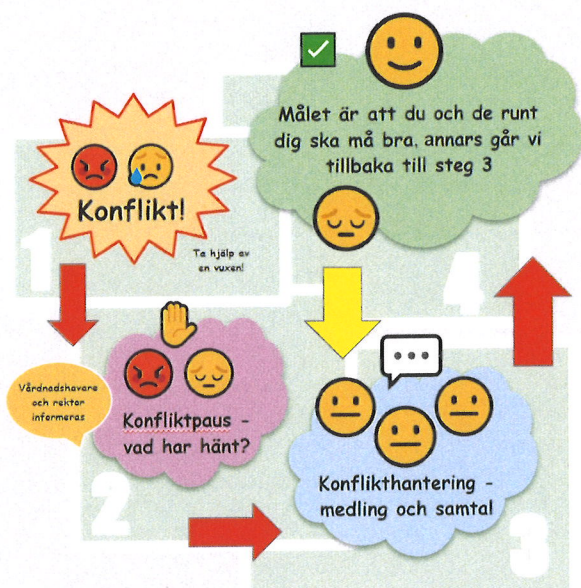
5. UPPFÖLJNING & ÅTERKOPPLING TILL SKOLLEDNING: Färdighanterat - avslutat, fortsatta kränkningar/konflikter - åter till steg 4 för ny bedömning.

De 5 stegen visualiseras i vår åtgärdstrappa:

All dokumentation görs digitalt i kränkingsanmälan samt i förekommande fall i skriftlig överenskommelse. Till hjälp i kränkingshanteringen finns samtalsmallar för de olika typerna av samtal som genomförs.

Elevanpassad åtgärdsstrappa vid konflikt och/eller kränkning

Vuxen kränker barn/elev

När en vuxen, personal eller vårdnadshavare kränker ett barn/elev måste den som upptäcker detta agera utan dröjsmål.

1. Skolledningen på skolan ansvarar för att utreda händelsen med vederbörande med hänvisning till diskrimineringslagen.
2. Rektor informeras och ansvarar för att samtal sker med barnet och eventuellt dennes vårdnadshavare för att få en sådan tydlig bild om vad som har hänt.
3. Varje misstanke om att ett barn har blivit kränkt av en vuxen skall rapporteras till rektor (kränkingsanmälan) som är ansvarig för att utredning, åtgärder och dokumentation genomförs.

KARTLÄGGNING, UPPFÖLJNING OCH UTVÄRDERING

Skolans främjande, förebyggande och åtgärdande arbete kring likabehandling och kränkning ska regelbundet följas upp. Trivsel, trygghet och förekomst av kränkning ska kartläggas. Utifrån denna uppföljning/kartläggning ska *Plan mot kränkande behandling - likabehandlingsplan* utvärderas och revideras inför varje nytt läsår eller oftare vid behov.

På Jarlabergs skola sker kartläggningen genom en generell trygghetsenkät på både höst- och vårterminen. Vid behov kan kartläggningar kompletteras med ytterligare enkäter eller liknande under året. Utöver enkäterna fångas elevers upplevelser och idéer om hur de har det och vill ha det i skolan genom klassråd, elevråd och trygghetsråd, samt löpande utifrån det som händer under skoldagarna.

VÅGA VISA, TRYGGHETSENKÄTER OCH KRÄNKINGSANMÄLNINGAR LÄSÅR 24/25

Denna analys baserar sig på Våga visa enkäten (som besvaras av vårdnadshavare för elever i F-klass och årskurs 3 och av elever i årskurs 6) Trygghetsenkäter (en på höstterminen och en på vårterminen), och kränkingsanmälningar som genomförts under läsår 24/25.

Resultat Våga Visa

I Jarlabergs skola årskurs 3 inkom 19 svar. Svarsfrekvensen är 100 %. Resultatet i Våga Visa visar att 89% av eleverna i åk 3 känner sig trygga i skolan vilket är en något högre siffra än förra året. Högst instämmandegrad finns i frågorna "Jag trivs på fritids" (100%) och "I min skola säger vuxna till om någon säger eller gör något elakt" (95%). Vår analys av svaret är att det inte stämmer överens med verkligheten utan mer är en känsla i stunden än övergripande. Klassen kan vid just det tillfället haft en enskild händelse som påverkat resultatet. Vi fortsätter arbeta trygghetsskapande med regelbundna avstämningar i klasserna. (kommentar: det röda är inte ändrat från föregående års analys)

I Jarlabergs skola årskurs 6 inkom 13 svar. Svarsfrekvensen är 93 %. Resultatet i Våga Visa visar att 92% av våra elever i åk 6 känner sig trygga i skolan vilket är en liten minskning från förra året. Högst instämmandegrad finns i frågorna "Eleverna i min skola är snälla mot varandra" och "Mina lärare är bra på att förklara olika saker". I dessa frågor instämmer 100 % respektive 95 % av de svarande. Vår analys är att vi har arbetat med att ha raster med många vuxna och att kunna erbjuda olika aktiviteter. Genom regelbundna lärarmöten som fokuserar på elever och grupper av elever i olika klasser identifierar vi riskplatser/situationer/grupper som vi kan hålla ett extra öga på. Vi har infört en punkt på APT där vi regelbundet ska diskutera situationerna på rasterna och vilka platser/situationer/grupper som vi ska vara uppmärksamma på. Vi fortsätter att utveckla kommunikationen mellan personalen på mellanstadiet för att förebygga otrygga situationer/konflikter. Vi fortsätter också att utveckla rastverksamheten med flera olika aktiviteter och vuxennärvaro. För att eleverna ska känna att de kan komma till vuxna om/när de känner sig utsatta/otrygga ska nolltoleransen mot kränkningar informeras om mer, samt kränkingsanmälningar upprättas direkt om kränkningar sker.

Vi fortsätter arbeta trygghetsskapande med regelbundna avstämningar i klasserna. Vi fortsätter att utveckla kommunikationen mellan personalen på mellanstadiet för att förebygga otrygga situationer/konflikter. Vi fortsätter också att utveckla rastverksamheten med flera olika aktiviteter och vuxennärvaro. För att eleverna ska känna att de kan komma till vuxna om/när de känner sig utsatta/otrygga ska nolltoleransen mot kränkningar informeras om mer, samt kränkingsanmälningar upprättas direkt om kränkningar sker. Trygghetsteamet har även tagit fram Trygghetsrådslektioner att förstärka vid behov i klass samt för alla elever under läsårets första trygghetslektion. (kommentar: det röda är inte ändrat från föregående års analys)

Resultat av trygghetsenkäter HT 24 och VT 25

Jarlabergs skola genomför en trygghetsenkät på höstterminen och en på vårterminen. Resultaten har tagits upp och analyserats i klasserna, av lärarlaget och av skolans trygghetsteam. Tabellen nedan visar ett urval av resultatet.

"Jag känner mig trygg i skolan"	VT 2025	HT 2024	VT 2024*	HT 2023
stämmer bra och mycket bra	99,1%	95,3%	100%	97,8%
"Jag känner mig trygg i matsalen"	VT 2025	HT 2024	VT 2024*	HT 2023
stämmer bra och mycket bra	99,1%	98,4%	99,1%	98,5%
"Jag känner mig trygg i skolans korridorer"	VT 2025	HT 2024	VT 2024*	HT 2023
stämmer bra och mycket bra	97,4%	94,4%	97,3%	97,8%
"Jag känner mig trygg i skolans omklädningsrum"	VT 2025	HT 2024	VT 2024*	HT 2023
stämmer bra och mycket bra	93,1%	93,6%	91,9%	92,6%
"Jag känner mig trygg i klassrummet"	VT 2025	HT 2024	VT 2024*	HT 2023
stämmer bra och mycket bra	99,1%	99,2%	100%	98,5%
"Jag känner mig trygg på rasterna"	VT 2025	HT 2024	VT 2024*	HT 2023
stämmer bra och mycket bra	97,4%	93,7%	99,2%	94,6%
"Det finns vuxna ute på rast som kan hjälpa mig"	VT 2025	HT 2024	VT 2024*	HT 2023
stämmer bra och mycket bra	98,3%	99,2%	99,1%	100%
"Jag vågar säga vad jag tycker och tänker i klassrummet"	VT 2025	HT 2024	VT 2024*	HT 2023
stämmer bra och mycket bra	92,2%	88,1%	92,8%	89,5%
"Jag har under denna termin fått taskiga kommentarer i skolan som har handlat om något eller några av följande diskrimineringsgrunder..."	VT 2025	HT 2024	VT 2024*	HT 2023
Nej, jag har inte fått taskiga kommentarer	81,7%	61,1%	89,2%	frågan ställdes inte
<u>De taskiga kommentarerna har handlat om:</u>				
<i>Kön</i>	6,1%	4,8%		
<i>Varifrån jag kommer (var jag är född/mitt ursprung/min etnicitet)</i>	3,5%	4%		
<i>Religion</i>	0,9%	0%		
<i>Funktionsnedsättning</i>	0%	0,8%		
<i>Sexuell läggning, dvs vilket kön jag gillar</i>	2,6%	0,8%		
<i>Mitt utseende</i>	7%	4,8%		
<i>Min ålder</i>	1,7%	2,4%		

"Om jag behöver hjälp vid en konflikt eller kränkning ber jag om hjälp av en vuxen på skolan "	VT 2025	HT 2024	VT 2024*	HT 2023
Ja	87,8%	69%	68,5%	frågan ställdes inte

**på grund av tekniska problem saknas statistik från en klass*

Resultaten tyder på fortsatt hög trivsel och trygghet i skolan bland våra elever. Känslan av trygghet i omklädningsrummen har ökat något detta läsår, vilket tyder på att de insatser som gjorts har gett resultat. Arbetet fortsätter dock i klasserna för att öka tryggheten än mer, då det framkommer i trygghetsenkäten att flera elever känner sig obekväma med att byta om pga kommentarer eller blickar från andra elever.

På frågan "Jag vågar säga vad jag tycker och tänker i klassrummet" svarar 92,2% av eleverna att det stämmer bra och mycket bra. Detta är ett resultat som kommer behöva fortsättas lyftas skolgemensamt i samband med uppstarts dagar samt arbetas vidare med i klasserna då det kan stå för olika saker. När det kommer till frågan "Om jag behöver hjälp vid en konflikt eller kränkning ber jag om hjälp av en vuxen på skolan " svarar 69% ja på HT-24, medan siffran är 87,8% på VT-25. Bland de kommentarer som eleverna lämnat så skriver flera att de försöker lösa konflikter på egen hand först. Skolan har fokuserat på konflikthantering och konfliktlösning under läsår 23/24 bland annat genom att utbilda elever om konflikthantering och konfliktlösning (Månadens trygghetslektion) samt att personalgruppen har utbildats i metoden Minimedling.

Arbete gällande språkbruk och diskriminering kommer att fortsätta under kommande läsår, då resultatet för "jag har fått taskiga kommentarer i skolan" sticker ut främst gällande utseende och etnicitet.

Kränkningensanmälningar lå 24/25

Under detta läsår har Trygghetsteamet samlat statistik av antalet registrerade kränkningensanmälningar som gjorts till huvudman. Syftet med detta är att kunna följa upp, stötta och planera arbetet med konflikter och kränkningar. Resultaten av trygghetsenkäter och kränkningensanmälningar ligger även till grund för trygghetsarbetet lå 24/25.

Anmälda kränkningar	Antal (st) lå 23/24	Antal (st) lå 22/23	Antal 22/21
Totala anmälda kränkningar	31	9	38
Typ av kränkning	Antal (st) lå 23/24	Antal (st) lå 22/23	Antal 22/21
Fysisk	15	6	28

Psykisk	7	0	
Verbal	17	5	14
Sexuell	0	0	
Ev. diskrimineringsgrund	Antal (st) lå 23/24	Antal lå 22/23	Antal 22/21
Kön	1		
Könsöverskridande identitet eller uttryck			
Etnisk tillhörighet			
Religion eller annan trosuppfattning			
Funktionsnedsättning			
Sexuell läggning			
Ålder			

Vi har anmält fler kränkningar än föregående läsår, något som underlättar våra möjligheter att samla in fakta. Vår analys är att vi hanterar fler kränkningar än vi anmäler vilket är positivt, men vi behöver fortsätta öka antalet anmälningar så att de bättre matchar antalet uppgivna kränkningar och säkerställa att alla kränkningsärenden hanteras korrekt. Vi behöver parallellt med detta fortsätta att informera eleverna om vikten av att berätta för en vuxen, detta för att kunna hjälpa den utsatte, öka skolans trygghet samt öka elevernas förtroende för de vuxna på skolan.

Vi har haft tre typer av rapporterade kränkningar under läsår 23/24. Den största delen har handlat om verbala kränkningar (54,84%). Dessa har varit tätt följda av fysiska kränkningar (48,9 %). Slutligen har 22,58% handlat om psykiska kränkningar. Detta är områden vi kommer att jobba vidare med bland annat genom införandet av en skolgemensam språkbruksvecka i november med framtagandet av material att använda sig utav vid behov. Trygghetsrådsrepresentanten kommer också att ha en mer central roll i att fånga behoven ute i klass för vidare diskussion i både Trygghetsråd och Trygghetsteam.

Utvärdering av fokusområden lå 24/25

Under läsåret 24/25 har skolans trygghetsarbete fokuserat på följande fokusområden:

Skolgemensamt arbete i konflikt- och kränkningshantering

- utbildning i konflikthantering för skolans personal genom metoden Minimedling har ägt rum och varit uppskattat.

- utbildning i konflikthantering för skolans elever genom Månadens trygghetslektion med Trygghetsrådet som har tema Konflikthantering har ägt rum och fått positiva svar av elever från trygghetsrådet på vår utvärdering.

Trygghetsteamet har tagit fram Trygghetslektioner för hela skolan

Trygghetsteamet har tagit fram trygghetslektioner med teman som trygghet, värderingar och psykoedukation anpassat till respektive årskurs. Det kan liknas vid ett årshjul och innehåller temalektioner om nätsmarthet och Safe selfie, HBTQI, samtycke, normer och värderingar med mera.

Utveckla fritidsverksamheten

Arbetet med att skapa en aktivitetsstruktur som är anpassad efter elevernas behov och förutsättningar där läroplanens riktlinjer ligger till grund för verksamheten är påbörjad och kommer även att fortsätta under nästa läsår.

Trygg och meningsfull rastverksamhet

Rastverksamhetens aktiviteter har inte genomförts i önskad utsträckning. Aktiviteten rastrekord har genomförts varje fredag och varit uppskattad bland våra elever. Riktlinjer kring uppdraget rastvärd kommer att tas fram under nästa läsår.

Fadderverksamhet

Vi har velat öka tryggheten och inkluderingen på skolan genom att anordna fadderverksamhet. Fadderverksamhet har inte genomförts i tillräcklig utsträckning. Ett sätt att arbeta åldersintegrerat mellan stadierna har varit olympiaden. Årskurs 3 har haft en friluftsdag tillsammans med åk 6. Åk 3 har regelbundet läst för F-klass. Andra lyckade exempel med åldersblandade grupper har varit trygghetsdagen i början av HT 2023, idrottsdagen i maj där åk 6 skötte sitt uppdrag väldigt bra samt visade stort engagemang, vår gemensamma pysseldag för hela skolan i december samt åldersblandad spökbollsturnering för hela skolan.

PLANERING OCH FOKUSOMRÅDEN FÖR LÄSÅR 25/26

Fokusområden

Språkbruk och kränkningar

Arbetet med kränkningar är något vi behöver arbeta med kontinuerligt på olika sätt. Vi kommer att införa en språkbruksvecka i november för att påminna och medvetandegöra oss kring vad ord kan göra med oss. Vi har utifrån bland annat elevernas trygghetsenkät fått till oss att det förekommer flera kommentarer kring utseende såsom fula ord på engelska. Detta arbete kommer även att kopplas ihop med diskrimineringsgrunderna, skolans plan som diskriminering och kränkande behandling såsom information om hur skolan hanterar kränkningar. Konsekvenser av ovan är kränkingsanmälningar, hemringning och samtal med elever.

Åldersintegrerat trygghetsarbete med fokus på faddring

Vi kommer att bibehålla och utveckla fadderverksamheten under läsår 25/26. Minst en dag/termin arbetar vi skolövergripande med Trygghetsdag i september, pysseldag på Lucia

och Friluftsdag i maj. Trygghetsteamet kommer även att reviderar och implementera tidigare påbörjat arbete kring faddring.

Fortsatt implementering av våra skolövergripande trygghetslektioner

Under lå 23/24 tog Trygghetsteamet fram en skolövergripande bas med trygghets- och värdegrundslektioner för samtliga elever på skolan utifrån behov som identifierats på olika sätt. Syftet med dessa lektioner är att arbeta både förebyggande och främjande med tryggheten på skolan såsom åtgärdande i de fall behov identifierats. Lektionerna innehåller viktiga och centrala teman som vi som skola ständigt behöver arbeta med samt förstärka när behov uppstår. Exempel på sådana teman är nätsmarthet, samtycke, språkbruk, skojbråk, HBTQI-frågor samt konflikthantering och konfliktlösning. Material kommer att revideras och uppdateras utifrån analyser av trygghetsläget på skolan. Kommunikation och spridning av materialet kommer att pågå under läsåret 25/26.

Nytt Trygghetsrådskoncept

Det är Trygghetsteamet som organiserar elevernas trygghetsråd en gång per månad. Under läsåret 24/25 testade Trygghetsteamet ett nytt upplägg för Trygghetsrådet där klasserna får svara på frågor kopplade till deras trygghet. Trygghetsrådsrepresentanten tar i sin tur med sig diskussionsunderlaget till Trygghetsrådsmötet. Syftet med detta är att arbeta med trygghetsläget på skolan under terminens gång samt vid behov lyfta eventuella frågeställningar med Trygghetsteam, elevhälsa och ledning. Det vi tidigare kallat för Månadens trygghetslektion ingår numera i skolans gemensamma material med Trygghetslektioner (se ovan). Vi kommer fortsätta med det läsåret 25/26

Trygg och meningsfull rastverksamhet

- Under lå 23/24 etablerar skolan en Skolidrottsförening (Skol IF) vilken ansvarar för planering och genomförande av fysiska rastaktiviteter. Skol IF kommer att vara aktiv även under detta läsår och elever från olika årskurser kommer att vara delaktiga i såväl planering som genomförande av aktiviteter.
- Skolan kommer att genomföra flera rastaktiviteter av olika karaktär såsom skapande och musik.
- Rastverksamheten kommer att fortsätta med uppskattade aktiviteter som exempelvis rastrekord.
- Vi kommer även att sätta upp tydliga riktlinjer kring uppdraget rastvärd. Vuxna ska delta aktivt och vara närvarande i de aktiviteter som pågår under rasten.

Bilaga 1

Beskrivning av diskrimineringsgrunderna

Kön

Om du har blivit diskriminerad av skäl som har samband med kön kan du anmäla detta. Förbudet mot könsdiskriminering omfattar också personer som avser att ändra eller har ändrat sin könstillhörighet.

Könsidentitet eller könsuttryck

I diskrimineringslagen står att diskriminering som har samband med könsöverskridande identitet eller uttryck är förbjuden. Med det menas personer med en könsidentitet eller ett könsuttryck som hela tiden eller periodvis skiljer sig från könsnormen, exempelvis transvestiter eller intersexuella.

Diskrimineringsombudsmannen har valt att använda sig av begreppen könsidentitet eller könsuttryck. Alla människor har könsidentitet och könsuttryck, inte bara transpersoner. Med könsidentitet eller könsuttryck menar Diskrimineringsombudsmannen en persons identitet eller uttryck i form av kläder, kroppsspråk, beteende eller annat liknande förhållande med avseende på kön.

Etnisk tillhörighet

Med etnisk tillhörighet menas enligt lagen en individs nationella och etniska ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande. Den etniska tillhörigheten bygger på självidentifikation. Det är alltså individen själv som definierar sin eller sina etniska tillhörigheter.

Religion eller annan trosuppfattning

Alla som har en religion eller en annan trosuppfattning omfattas av skyddet mot diskriminering.

Funktionsnedsättning

I diskrimineringslagen står att diskriminering som har samband med funktionshinder är förbjuden. Med det menas enligt lagen varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en människas funktionsförmåga.

Diskrimineringsombudsmannen har valt att använda sig av begreppet funktionsnedsättning. Funktionsnedsättning beskriver nedsättning av fysisk, psykisk eller intellektuell funktionsförmåga. Det är alltså något som en person har, inte något som en person är. Diskrimineringsombudsmannen anser att ett funktionshinder snarare är något som uppstår i en miljö som ställer upp hinder för personer med funktionsnedsättning.

Funktionsnedsättning kan märkas mer eller mindre i olika situationer som till exempel allergier, dyslexi, neuropsykiatriska funktionshinder, hörsel och synskador med mera. Graden

av funktionsnedsättning har ingen betydelse för lagens skydd mot diskriminering. Du är alltså även skyddad av lagen även om du har en mindre omfattande funktionsnedsättning.

Sexuell läggning

Homosexuella, heterosexuella och bisexuella kan anmäla diskriminering som har samband med sexuell läggning.

Ålder

Med ålder menas enligt diskrimineringslagen uppnådd levnadslängd. Alla människor, oavsett ålder, kan anmäla diskriminering som har samband med ålder.

Bilaga 2

Så här görs en kränkingsanmälan via Nacka kommuns hemsida

När du som personal hör talas om eller ser en kränkande handling så ska det anmälas till huvudman. Här nedan ser du hur du går tillväga. Rutiner för att göra kränkingsanmälningar. Observera att del 1 går fort att göra. Del 2 är den del som kräver utredning. Vi har maximalt tre dagar för att göra del 1 samt upp till tre veckor för del 2.

1. Gå in på <https://anmalanskola.nacka.se/>
2. Logga in med BankID
3. Välj Skapa nytt ärende, välj Järla skola som skola och fyll i.

Här nedan ser ni de olika delarna i kränkingsanmälan och vilka frågor ni ska besvara. Om det är pågående kommer sedan en påminnelse till de biträdande rektorerna med frågan om hur det går och är det avslutat så klickar ni i det.

Del 1: Anmälan kränkande behandling

Denna del görs skyndsamt så snart en situation uppstått, helst inom 1-2 dagar.

Välj skola/förskola:

Barn/elev som utsatts för händelse

Namn på den elev/barn som känner sig utsatt: *

Klass/grupp: *

Elevens/barnets mentor: *

Barn/elev/elever inblandade i händelse

Namn på den som utsätter: *

Klass/grupp:

Elevens/barnets mentor:

Beskrivning

När inträffade händelsen? (anges ÅÅÅÅ-MM-DD) *

När kom händelsen till skolans/förskolans kännedom? (anges ÅÅÅÅ-MM-DD) *

När anmäldes händelsen till rektor/förskolechef? (anges ÅÅÅÅ-MM-DD) *

När anmäldes händelsen till huvudman? (anges ÅÅÅÅ-MM-DD) *

Kränkningen avser: *

Vårdnadshavare har underrättats (om nej - orsak till det) *

Om nej, orsak till att vårdnadshavare inte har underrättats

Vilken slags kränkning handlar det om? (Fler alternativ kan anges) *

Fysisk (slag, sparkar med mera)

Verbal (tillrop, öknamn)

Psykisk (utfrysning, blickar)

Skriftlig (även på webben)

Kort information om vad skolan känner till om händelsen innan utredning genomförts *

Del 2: Utredning och bedömning av händelsen

Denna del fylls i efter att man haft samtal med eleverna och utrett vad som skett.

Vem/vilka på skolan har utrett händelsen (titel – ej namn).

Ange om rektorn och/eller elevhälsan har deltagit i utredningen eller hållits informerade.

Skolans utredning av händelsen, utförlig beskrivning av vad som har hänt och orsaker till händelsen

Var har det hänt? (Fler alternativ kan anges)

Skolgård

Korridor

Klassrum

Matsal

Uppehållsrum

Omklädningsrum

Nätet, SMS, Sociala medier

På väg till eller från skolan/förskolan

Fritidshem

Förskolegård

Annat

Har det hänt tidigare?

Inte vad skolan/förskolan känner till

Har hänt tidigare

Har hänt vid upprepade tillfällen

Skolans bedömning om vilken slags kränkning det handlar om (Fler alternativ kan anges)

Kränkning

Trakasserier

Diskriminering

Om diskriminering, ange orsak

Kön

Etnisk tillhörighet

Religion/annan trosuppfattning

Funktionshinder

Sexuell läggning

Könsöverskridande identitet

Ålder

Visar skolans utredning av händelsen att det förekommit kränkande behandling i skollagens mening (6 kap. 3 § skollagen)?

Ja

Nej

Om Nej (skolans utredning visar att det inte förekommit kränkande behandling i skollagens mening) ska du bifoga skolans utredning visa säkra meddelanden till: ann-louise.thogersen@nacka.se

Åtgärder ska alltid vidtas om skolans utredning visar att kränkning förekommer

Ange de åtgärder som vidtagits för att stödja den som blivit utsatt

Ange om åtgärder vidtagits gällande andra inblandade elever

Ja

Nej

Ange de åtgärder som vidtagits för att motverka ytterligare kränkningar

Åtgärder och mål för åtgärderna och vem/vilka som ansvarar för att genomföra åtgärderna

Vårdnadshavare är kontaktad (anges ÅÅÅÅ-MM-DD)

Rektorn/elevhälsa/mentorn är informerad (anges ÅÅÅÅ-MM-DD)

Skolans utredning är avslutad (anges ÅÅÅÅ-MM-DD)

Del 4: Uppföljning/utvärdering av åtgärder

Har skolans vidtagna åtgärder gett resultat så att kränkningarna har upphört? Ange orsak om så inte är fallet.

Om kränkningarna inte har upphört – vilka nya eller ytterligare åtgärder vidtar skolan för att kränkningarna ska upphöra? Beskriv om åtgärderna har utförts och om målen har uppnåtts.

Ange om rektorn har fattat beslut om vissa åtgärder (stödåtgärder eller disciplinära åtgärder) gentemot enskilda elever

Ja

Nej

Ärendet är:

Pågående

Avslutat

Om ärendet är pågående;

Nästa tillfälle som skolan följer upp vidtagna åtgärder och resultatet av åtgärderna (anges ÅÅÅÅ-MM-DD)

Bilaga 3 Trygghetsenkät lå 23/24

Det är viktigt för oss att veta hur du har det i skolan. Då kan vi tillsammans arbeta för att du ska trivas och vara trygg här. Därför är vi tacksamma om du vill svara på den här enkäten.

Kryssa i de alternativ som stämmer bäst in på dig och din situation. Om du vill kan du förtydliga ditt svar genom att skriva i kommentarsfältet efter varje fråga. Du får dock inte nämna några namn på vuxna eller barn då detta är en helt anonym enkät där ingen ska bli utlämnad.

Stort tack för att du tar dig tid att läsa igenom frågorna, fundera och svara så ärligt som möjligt!

Hälsningar Trygghetsteamet

Jag går i klass Kön Flicka Pojke Annat

1. Jag känner mig trygg till och från skolan

Stämmer mycket bra Stämmer bra Stämmer mindre bra Stämmer inte alls

Kommentar

2. Jag trivs i skolan

Stämmer mycket bra Stämmer bra Stämmer mindre bra Stämmer inte alls

Kommentar

3. Jag känner mig trygg i skolans korridorer

Stämmer mycket bra Stämmer bra Stämmer mindre bra Stämmer inte alls

Kommentar

4. Jag känner mig trygg i idrottens omklädningsrum

Stämmer mycket bra Stämmer bra Stämmer mindre bra Stämmer inte alls

Kommentar

5. Jag känner mig trygg på rasterna

Stämmer mycket bra Stämmer bra Stämmer mindre bra Stämmer inte alls

Kommentar

6. Jag har någon att vara med på rasten

Stämmer mycket bra Stämmer bra Stämmer mindre bra Stämmer inte alls

Kommentar

7. Det finns vuxna ute på rasterna som kan hjälpa mig

Stämmer mycket bra Stämmer bra Stämmer mindre bra Stämmer inte alls

Kommentar

8. Jag känner mig trygg i klassrummet

Stämmer mycket bra Stämmer bra Stämmer mindre bra Stämmer inte alls

Kommentar

9. Jag vågar säga vad jag tycker och tänker i klassrummet

Stämmer mycket bra Stämmer bra Stämmer mindre bra Stämmer inte alls

Kommentar

10. Jag blir lyssnad på och respekterad av personalen på skolan

Stämmer mycket bra Stämmer bra Stämmer mindre bra Stämmer inte alls

Kommentar

11. Jag blir lyssnad på och respekterad av mina klasskamrater

Stämmer mycket bra Stämmer bra Stämmer mindre bra Stämmer inte alls

Kommentar

12. Jag äter i lugn och ro i matsalen

Stämmer mycket bra Stämmer bra Stämmer mindre bra Stämmer inte alls

Kommentar

13. Jag använder sociala medier (t ex Tik Tok, Snapchat, Instagram)

Ja Nej

14. Jag blir bra behandlad på sociala medier

Stämmer mycket bra Stämmer bra Stämmer mindre bra Stämmer inte alls

Jag använder inte sociala medier

Kommentar

15. Jag vet hur man är en bra kompis på sociala medier för det har jag hört från...

mina lärare mina föräldrar kompisar annan; skriv vem... det har jag läst om
ingen har pratat med mig om det

Kommentar

16. Jag vet att skolan har en Plan mot diskriminering och kränkande behandling?

Ja Nej

Tack för dina svar!

Om du vill prata enskilt med någon vuxen om hur du har det på skolan kan du vända dig till din mentor eller någon annan lärare, skolkurator, skolsköterska eller någon annan vuxen du känner dig trygg med. Vi finns här för dig!